

המצב החברתי בקבוצה. (לאור שיחה).

ביום ששי 11.8 נערכה שיחה על המצב החברתי בקבוצה. השיחה התקיימה מפאת החרפת המצב החברתי.

אחת ממטרותיו של מחנה-העבודה, בעצם המטרה העיקרית היתה גבוש חברתי של הקבוצה. אפשר להגיד בגלוי ואין להתעלם מהעובדה שמטרה זו לא הושגה. המצב החברתי בקבוצה החמיר, הכונה ליחסים בין בנים לבנות. טבעי הדבר לכל חברה שהבנות שבה תשאפנה לחברותם של בנים בוגרים יותר. כך בעצם אפשר להסביר את העובדה אך אי אפשר למצוא הצדקה לעובדה זו. בעיה זו אי אפשר לפתור או כפי שאחד החברים אומר: "אי אפשר לתת רצפט למחלה זו". הפתרון היחיד שיכול לבוא לבעיה זו הוא, גלוי שליטה עצמית באותן שלא הוכיחו דבר זה עד עכשיו. בו בזמן שאי אפשר לפטור בעיה זו באופן סופי, אפשר לפטור דבר זה לגמרי. אפשר לעשות כאן מעשה שיהיה כצעד לפתרון אך אם צעד זה יראה לכל מי שמביט עליו כפתרון למראית עין – בשביל הקבוצה זה ישמש פתרון די רציני עד שיחלוף הגיל (כפי שהוסבר בשיחה), שבו נוצרות כל הבעיות החברתיות הללו. הפתרון צריך להיות בצורה זו:

חובה על כל חבר להופיע לפעולות הרשמיות, עוד קודם לכן היתה לקבוצה את כל הזכות לחייב חברים למלא דרישה זו.

חיוב כל חבר לבקור גם בפעולות בלתי רשמיות של הקבוצה. עתה איפוא, תטול הקבוצה לעצמה את הזכות לחייב חברים גם כאן. דבר זה הוכיח את יעילותו בתנועות אחרות (בתנועתנו לא היה נהוג עד עתה לנקוט בצעדים מסוג זה).

הדבר המוצע על ידי, יכול (ע"י קיומו המלא), לפטור את הבעיות שהתעוררו עם קיום מחנה-העבודה.

אולם, מחנה-העבודה מסתיים. כשנחזור לקריה, תמצאנה את הצורך לפתרון, בעיות חברתיות אחרות שהיו ידועות עד עתה.

כונת הדברים לאי בקור בפעולות וכד'. גם לבעיה זו אני מוכן להציע את הדרך לפתרון. בתור חבר ועד הקבוצה, אני יכול להגיד בברור שהדרך שהלכנו בה עד עתה לא תוכל להביא לידי פתרון. היות ונשאר לנו עוד זמן לא רב ביותר להשאר בסניף אני מציע את הדרך של נקיטת אמצעים חריפים, עד כדי סלוק מהקבוצה, כנגד חברים המפירים את המשמעת הקבוצתית. אין להרתע מאמצעים חריפים אלו. חוששתי שדרך "קלה" יותר אינה עלולה להשיג את מטרתה בפרק הזמן הקצר שנוותר לנו עוד. כאן, אין לנקוט לפי המימרה: "מה שלא עוד השכל עושה הזמן".

אם [עם?] זה, כלומר בצדה של הצעתי הנ"ל, עוד מותר לנו לעשות, (אף הכרחי הדבר), בשטח ההסברה. יש להסביר ולחזור ולהסביר כי עד כמה שהדברים שייאמרו לא יקלטו במשהוהרי יעזרו לחבר שסטה. ברור שהכרחי לחייב את החבר להיות נוכח בשיחות מעין אלו ובשיחות בדרך כלל. כי אפילו החבר אשר "אין לו תקנה" עלול עוד "לחזור למוטב" כתוצאה משיכנוע והסברה. בסיכום אומר שלשיחות מסוג זה חשיבות שאינה נופלת מההסברה הניתנת לנו בשטח הרעיוני והן חשובות על כן, לכל חבר וחבר מקבוצת "להבה".

א ל י ה ו מ י ר ק י ן

ביום ששי התמלא חדש להיותנו במחנה -העבודה במשק "קדמה", לא קל יהיה להעלות בכתב את כל פרטי הבעיות שנתקלנו בהן במשך חדש שהותנו במחנה-העבודה.

אמנם, רבו הלקויים מבחינה חברתית אך גם החיוב הראה את שלו. כבכל החברות כן גם אצלנו סטו מהמסלול הנכון של חיי חברה, התרקמו יחסים בין בנות משלנו לבין בחורים מהמשק. ידידות זו גרמה לקרע בין הבנים לבנות, שהלך וגדל מפעם לפעם.

האהל, חדל לשמש מרכז לחיי יום יום והפך למקום לינה בלילה בלבד. פגישות חברי הקבוצה התבטאו רק בשעות ההרצאות. במדה מסוימת נותנת שעת ההרצאה משהו הדומה לגבוש. אך לא זה הגבוש העיקרי, הצריך להתבטא בחיים המשותפים בכל. ברור שאין לשלול את היחסים הידידותיים בין חברה משלנו לבין חברי המשק, אך לכל גבול.

עד כמה שאני הצלחתי לעמוד על הדברים, יש רצון מצד הבנות לתקון. אלא, שחסרה היוזמה. הן הכירו בטעות אך לא השתדלו לתקנה.

במשך החדש שהינו כאן הועלתה בעית הנסיעות שתפסה מקום נכבד בחיי החברה. החברים שלא רגילים לחיות חיי קבוץ הרחוקים מחיי העיר, התגעגעו הביתה. מתוך כך רבו הנסיעות וההתחמקויות מהמחנה שהביאו לתוצאות לא נעימות ביותר: קנאה, רוגז ובכי.

ניכר במשך זמן זה יחס של זלזול להרצאות, חזרות וכיו"ב. אם נעלה את הצד החיובי שהתבטא בחיי החברה נראה, כי עתה אין הבדל בין חבר לחבר בקבוצה עצמה. נמצאה לשון משותפת בין חבר שלא הרגשנו בו בתחילה ובין חבר שקודם לכן היה "הבחור" (מבחינת...). אין לתאר את הרגשת החברים הנובעת מעובדה זו.

בסכום, רואה אני את החיובי שבחברה כעולה על השלילי. אינני רואה את השלילי כמשהו קבוע שאין לו תקנה. התקון צריך ויכול להעשות...

מ ר י ס.

אידיאלאזיע און אידיאלאזיע

יסודות חינוכיים לעתידנו וערכם (ראשי פרקים)

מבחינה ביאלוגית אין האדם שונה מהחיה אלא במוחו ובשכלו. האדם אינו חי חיים פשוטים, חמריים בלבד כלומר : אוכל ומתרבה, הוא חי גם חי רוח... הוא חושב, הוגה ויוצר. הוא משקיף על סביבתו מגבוה הוא מנסה להכירה ולנתח את התופעות שחלות בה. זאת גדולתו. בזה נבדל הוא מהיצורים החיים אתו בעולם. על כן נקרא הוא – אדם. שכלו של האדם שלכאורה הוא מעלה אותו ומבדיל אותו מכל שאר יצורי הטבע הוא גם הוביל אותו במקרים רבים גם להפוכו של דבר – לטמטום. אנשים רבים ומוחות טובים נטמטמו בעולם ע"י הכרתם. החשבת הרוח כערך עליון הביאה אותם להשקפה הזייתית על הסובב אותם. הם ראו את החומר, המוצגים והגופים בראיה אידאית שאינה מתקבלת על הדעת בכלל. "החמר אינו קיים בשעה שאינך מרגיש בו בחשך, אין התפתחות אלא לפי שכלו של אדם, אין מדע לא בנסיון ולא בתאוריה מדעית נכונה." וכיום, כל זה "פיליטון משעשע", "אבסורד" לדידנו. השקפת העולם האמיתית היא זו המנוגדת בתכלית להשקפה האידיאליסטית הזו, הלא היא ההשקפה הבנויה על המטריאליזם הדיאלקטי. השקפה זו מתבססת על המדע והיא המסבירה את כל התופעות שארעו לחברה בהתפתחותה.

השקפת העולם שלנו (במדה שישנה) בנויה בראש וראשונה על היסודות האמורים : האדם החי בעולם התפתח בהתאם לתנאים שסבבו אותו. הוא מתגלגל מתקופה לתקופה, ממשטר למשטר. ההתפתחות אינה מקרית. היא נעשית בצורה דיאלקטית, כלומר, מתוך חוקיות קבועה והכרחית : מהקומוניזם הקדום למשטר מטריארכלי-פיאודלי, ואח"כ מהמשטר הפאודלי למשטר הקפיטליסטי ועד לצעידה (בהמשך ההתפתחות) למשטר סוציאליסטי בכל העולם. זו היא תורת ההתפתחות האנושית. תורת החברה שדברי ימיה במשך כל התקופות (פרט לקומוניזם הקדום), הנם דברי ימי מלחמת המעמדות.

אנו חיים בתקופת המעבר שבין המשטר הבורגני והסוציאליסטי. בתור "פרולטרס צעירים" בני פועלים, אנו בוחרים במשטר סוציאליסטי וצועדים לקומוניזם – ביחד עם אבותינו – בהתאם לתנאים המיוחדים של הארץ. הסתירה הגלויה שבין התפתחותם של כוחות הייצור ליחסי הייצור – מוכיחה בעליל שעלינו לבחור במשטר סוציאליסטי חפשי. לא ייתכן "שהמון" יהיה היוצר ואילו אמצעי הייצור יהיו בידי יחידים. לא ייתכן שאותם יחידים ישלטו על "המון" וישעבדוהו לאמצעי הייצור שלהם. כלומר שהם יעשו עשר מפרי עבודתו, מהערך העודף שהפועל יוצר. הפועל צריך לדעת שכל מגמתו ומאוויו של הקפיטליסט הם לטובתו הפרטית כלומר – לרוח. כל הדרכים מובילות לרוח. עם הגדלתו של הרוח ורכוז הערך העודף שוב אין הפועל יכול לקנות את אשר הוא יוצר. התוצאה – משבר של עודף סחורות. המשבר מביא למלחמות, מהמלחמות מופיע לא אחת, סוג אחר של משבר הלא הוא המשבר של מחסור.

כיצד תפתר איפוא בעית המשברים שהנה סרח עודף הכרחי לבורגנות? כיצד תפתר אי ההתאמה שבין הבקוש להיצע? התשובה לכך היא – משטר סוציאליסטי. משום כך עלינו לצעוד לקראת משטר זה בהתאם למציאות שבה אנו חיים. על כן חובתנו היא לעזוב את העיר וללכת להתישבות. חובתנו בראש וראשונה להרתם לגלגל החלוציות בארצנו מתוך הכרה מלאה בערך הציוני והסוציאליסטי של הקבוץ. ומכאן : המטריאליזם הדיאלקטי, הכלכלה המדינית, החנוך לסוציאליזם – קשורים זה בזה וערכם הרעיוני בחינוכנו הקבוצי רב. עלינו לדגול בחלוציות שלא מתוך כפיה אלא מתוך למוד והכרה חלוצית ופועלית.

על כן אין שיעור לערך החנוכי של יסודות המרכסיזם כשלב אורגני בכיווננו. עלינו ללמוד יסודות אלו, לדעתם, שאז מובטח לנו שנהא נאמנים לדרך זו.

מודה .

רעיון הקבוץ וההגשמה

את הקבוץ הקימו אנשים שראו בו צורת חיים בה מתגשמים הציונות והסוציאליזם כאחד.

בטויה של ההגשמה הציונית – בעצם המעשה ההתישבותי. בטוי הרעיון הקומוניסטי – בצורת החיים השיתופית של החברים. בקבוץ אין רכוש פרטי. כל אחד עובד לפי יכולתו ומקבל לפי צרכיו (עד כמה שהחברה יכולה לתת לו). קומוניזם זה נובע במישרין מההלכה המרכסיסטית. השיתוף תנאי הכרחי הוא לשוויון. לא ייתכן שוויון שאין עמו שיתוף באמצעי הייצור החברתיים. מעצמו מובן שאין הכונה בזה לקנין האישי של כל חבר וחבר. נחזור לענינו. כפי שאמרנו, הקבוץ מגשים את המרכסיזם בעצם הוויתו. ברם, ממלא הוא גם תפקיד חשוב במלחמת המעמדות. היות והקבוץ הוא צורת הקומוניזם הטהורה והאידיאלית הן במשקל מתוכנן והן בהעלם ההשפעה המזיקה של הרכוש בהתמודדות זו. נתעכב על נקודה זו. ראשית עלינו לשים לב לעובדה שבתנאי הארץ, הציונות, תופסת גם בקבוץ מקום נכבד, הקבוץ קולט עליה הקבוץ קולט נוער עולה. האנשים הנקלטים בקבוץ רוכשים בו את הכרתם המעמדית ואף אם יעזבו הסכויים הם שהם ישארו בהכרה זו, וישמשו מכשיר חשוב במלחמה של הפרולטריון בעיר. מלבד חנוך העליה שולח הקבוץ שליחים לתנועות הנוער. גם שם הוא עושה פעולה חנוכית חשובה.

בסכום אנו רואים כיצד משקים שתופיים שהתישבו על הגבול, והגנו על א"י במלחמת השחרור ועל האדמות מפני התנכלותם של גורמים פוליטיים שונים. (בחלוקת הארץ ע"י או"ם שכנעה בהרבה עובדת קיומם של משקים עבריים בגבולות למניעת קיצוצים נוספים בשטח המדינה העתידה.)

אם נסקור את דרכו של הקיבוץ ניוכח שזו היא הצורה הנוחה והפשוטה ביותר להשגת שתי מטרות העל שלנו הלא הן: ציונות וסוציאליזם.

ד נ י א ל

רסיסי הווי

הפעמון מצלצל. משמע, הואיל מישהו לקום בעצמו ולנדב את מספר התנועות והצעדים הדרוש למעשה זה. הצלצול מגיע עד מיטותיהם של הישנים, מעיר בצרימה רעשנית ועקשנית ומזרזת לתהות על קנקנו של הנעשה. לבושי פיז'מות ואחוזי תנומה יוצאים הם אחד אחד מהאהלים הסגורים מפני טל הלילה וצנתו – למלוי חובתם. נשמעת בת צחוק קטועה מירכתי אחד האהלים. הלזו מתלווית מיד בצחוק קולני וער המרכז סביבו מספר רב של חברים: אהל הרוס על מטתו ומזודותיו, נזדקר לעינך במשטח המחנה. אות לתעלולי הלילה...

אך מילא, ממשיכים לחיות ולעבוד.

מזדרזים ונמצאים נכונים לעבודה בשעה 6.45 (יפה, לא כן?)

שעות הבוקר עוברות עליך ביגיעה לא רבה: השמש לא עלתה עדיין והנך רענן מהשנה ומהאווירה שמשרה עליך מזג האויר הטחוב והמרענן של בקר קייצי נעים. "אהלך"?

- "איך המרגש"?

- "איך הולכת העבודה"?

- "אצלנו זה עצום – התחלנו ב7.00..."

- "נו, וכשאנחנו משקים חצי זמן מתבטלים. (אפשר לחשוב!!!)"

זה לערך (באופן תמציתי כמובן) תכנה של פגישת חברים בארוחת הבקר. וכשאתה רואה את חברך עובד בחדר האוכל – "הוספה"!!! ככה זה. "הווי או לא הווי"?

ושוב אני חוזר לעבודתי בבטן ובנפש כבדה.

לעת צהרים, הפגישה היא לבבית יותר, (עם סיום העבודה).

ושוב המאורעות החוזרים: מקלחת (שעיני הנכנסים לשם מתרחבות מאליהן – כמובן בהשפעת החורים בקירות כנראה), כמו כן: שיחה ושנה, אם בין הערבים מתעתדת להתקיים שיחה – "המניפסט הקומוניסטי".

אולם, חבריא – רחמים! איך לא להיות טוב לב ו"עדין נפש" ולהעיר משנתו את המדריך ה"מת" לכמה שעות שנה אחרי נסיעה מעייפת. לא! מוטב שינוח! ואת השאר מאליכם תבינו. אולם לעת ערב אין מותרים על ההרצאה. היא מתקיימת – ואפילו בעל כרחם של החברים. (או ליתר דיוק:).

כידוע, הצליחו פלישותינו המאורגנות למקשאות להגיע למטרתם הנכספת: "אסמי בר". והרי לדוגמא אחד המבצעים. כחמשה חבריא נוטשים לרגע קל את החברה, מסתגרים באהל, על יריעותיו וחבליו, ומתחילים במבצע האכילה אשר כשמו כן הוא. משנגש איזה "ארכי - פרכי" בלתי קרוא, מצנן הלב האדום – הקליפות מוחבאות במחי יד מאחורי אחת המטות והכל נעלם כלא היה. את הבא מקדמת הקריאה – "מתלבשים"! שבוקעת ועולה מנבכי האהל על חיוכי יושביו. אולם יש, וחבר נדיב לב (לא מבין העשירים כ"קרח" כמובן), נדב מלון אחד מבין אלו שלרשותו (שימו לב: אחד – לעשרים וחמשה חברים). חלקו של הפרט, שגדלו כזית נבלע בתוך פיו והאוכל ממשיך ללקלק בשפתיו כשזויות פיו מלאות עדיין בריר המאכל הטעים, ומנסה להזכר שוב בטעמו הערב לחד של מאכלו מנכסף.

החלט באחת מאספות הקבוצה: שעת כבוי האורות במחנה היא 10.30 בלילה. אחרי שעה זו חייב לשרור שקט במחנה. ואמנם, משעה זו מתחילים לשתוק ולהשתיק, ומסימים ב11.30 אם לא למעלה מזה (אין כלל פלא בזה). וכשסוף סוף מגיע הרגע הנכסף של שקט יחסי המקיף את סביבות המחנה – נשמעת נחרה "עדינה" ההולכת וגוברת הולכת ועוצמת כשאליה מצטרפים "קולות" מסוג זה...

אבל חבריא זה לא העיקר! לפתע לאור הירח, הנך מבחין ביצור דמוי אדם עטוף פיז'מה מסתובב בהרחיקו ללכת – שנזקק לעזרת חבריו על מנת להגיע חזרה לאהלו (השפעת הירח כנראה).

ושוב עוטה שקט את המחנה, עד לצלצול בבא יום המחר.

פנינה.

העבודה במרעה וברפת

לאחר שעבדתי כשבועיים רצופים במרעה, נתרשמתי מהעבודה והיא סיפקה אותי ביותר. לכן נתתי לעצמי רשות לכתוב עליה מספר שורות. עוד נסוכה אפלולית גדולה על הסביבה ואנו כבר צועדים למרעה. אנו מתעוררים בשעה ארבע ושלושים בבקר, יותר נכון מעירים אותנו. אנו מתלבשים בבגדי-עבודה ויוצאים למרעה. המרעה אינו רחוק מהמשק. אנו רועים בבקר משעה 5-8. אמנם רוב רובם של החברים טוען שהשעה עדיין מוקדמת, בעוד שהולכים לישון לאחר חצות. אבל אני בכל זאת נהניתי מהעבודה במרעה הנאה מרובה. החם בשעות המרעה אינו משפיע. השקט והשלוה עדיין סובבים אותנו. בעבודה בשעה מוקדמת ישנה השראה, רעננות ורצון להיות בטבע, לעבוד בשעות נעימות ומקסימות אלו. בעבודה עצמה מצאתי ענין רב. עצם העבודה עם בעל חי מעוררת בך ענין (אעפ"י שסוג בהמות זה כלומר פרות איננו מהחכם ביותר והשקט ביותר, כך שישנם ימים שעליך להתרוצץ אחרי פרה אחת במשך שעות עד למקומה ברפת). העבודה נעימה ביחוד שאתה יודע שהפרה הנה בעל חי פרודוקטיבי ביותר. אוכל לומר בפה מלא שהספקתי משהו לרכוש לעצמי בענף הרפת. למדתי מספר רב של דברים שיקצר הניר מלתארם, אפשר לומר בראשי פרקים שלמדתי לראות בצורה המוצלחת ביותר (כך אומרים הרפתנים) והיעילה ביותר. אנחנו – הרועים – נצלנו את שעות המרעה במדה מכסימלית. למדתי לנכות את הרפת בצורה הנאותה (ביחוד נכוי הזבל), אף התחלתי ללמוד לחלוב (כמובן ששעות הלמוד היו על חשבוני). כן גם שמענו – אני ומירקין – מספר הסברות על הענף ועל העבודה בו. יחס העובדים אלינו היה חברי ביותר ביחוד מאחר שהצלחנו במרעה. בשלב מאוחר יותר של העבודה הגענו לעצמאות מלאה והיינו אחראים למספר עבודות חשובות. לסכום העבודה אפשר לומר בפה מלא שאנו הינו מפסוטים מהעבודה וסבורני שהיו מפסוטים גם מאתנו.

יוסקה שפר.

על המחנה (בראי עקום)

ואחד מהגימעה צעד לעת ערב בכיוון לחדר-האוכל. צעדיו המדודים הופסקו תכופות עם ההתקרבות המיוחדת של חברי קדמה שהיו מנסים להתקרב אליו ולהקסימו בכשרונותיהם וטוב לבם. התקווה שנתעוררה אחרי החלטת האסיפה אמש בנוגע ל"הפסקת העבודה" ול"קפיצה" לאילת, פעמה עמוק בנפשם ושלחתם לחפש את מזלם בין הגימעים הצעירים.

- "איך המרגש בקדמה, יה חבוב!" נשמע קול גברי של איש עבודה בריא.
- "מליון יה חוגיה קפיטליסט". ענה הברנש הצעיר. "לכף כזה לא פיללתי, למרגש קבוצניקי עצום זה לא זכיתי מעולם. הרגשנו וחיינו את חייכם. בזה קימנו את מטרתנו העיקרית. התרגלנו לעבודה, לתנאים, לסדרים המיוחדים של הקבוץ וצעדנו צעד נוסף – הפעם מוחשי – בכיוון לדרך בה צריכים היו להובילנו.
- יש לציין שה"חברה שלכם" הזקנים-צעירים חבובים "אלף" הקריתים. מפסוטים מכם "עד הגג", מרגישים אתכם "חמש-חמש", ממש חברה משלנו. ו... תרבות וציונות לא חסרו לנו אף ערך עודף "נשאר להם", נשאר לנו. הכל טוב ויפה. נדמה לי, שאין "תלונות על חסרונות". בקיצור, את המטרה הראשית השגנו.

ולשאלתך, על החברה וגבושה, כלומר החלק הפנימי של עצם הענין – הרי ייתכן שלא הצלחנו בכל מאת האחוזים. אך בכל זאת לא רע. אוף! נעשיתי "ציוני" פתאום. סלח לי אין זאת תכונה של צבר לנאום. זו הפעם הראשונה. אולם מכיון שהנך כבר האדם החמש-עשרה שמקשני קושיות כדי לרכוש את לבבי עניתי על הכל בבלילה אחת. סלח גם בעד הסגנון (הוא כמובן ידוע לא לי בלבד) ועד הרכילות הרבה שבאה כתשובה לשאלותיך. את התקשרותך וקשר הנפשי יצרת במשך במשך כל החדש בחיי העבודה ושלאחר העבודה. דע! אתה עומד על הגובה ו... בחיי לשם נמוס ולמניעת אי נעימות בלבד היתי עוד מצוה על המשק לשלוח עוד אוטו לטיול. אך מה כוחי כח "פספוס אחד מהגימעה"...

מודה .

הנה כי כן מולד פה סכום
 של פרק, פורה ומלא חוויות,
 מחייה של קבוצה,
 הלא היא קבוצת "להבה"